

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

NR
47

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

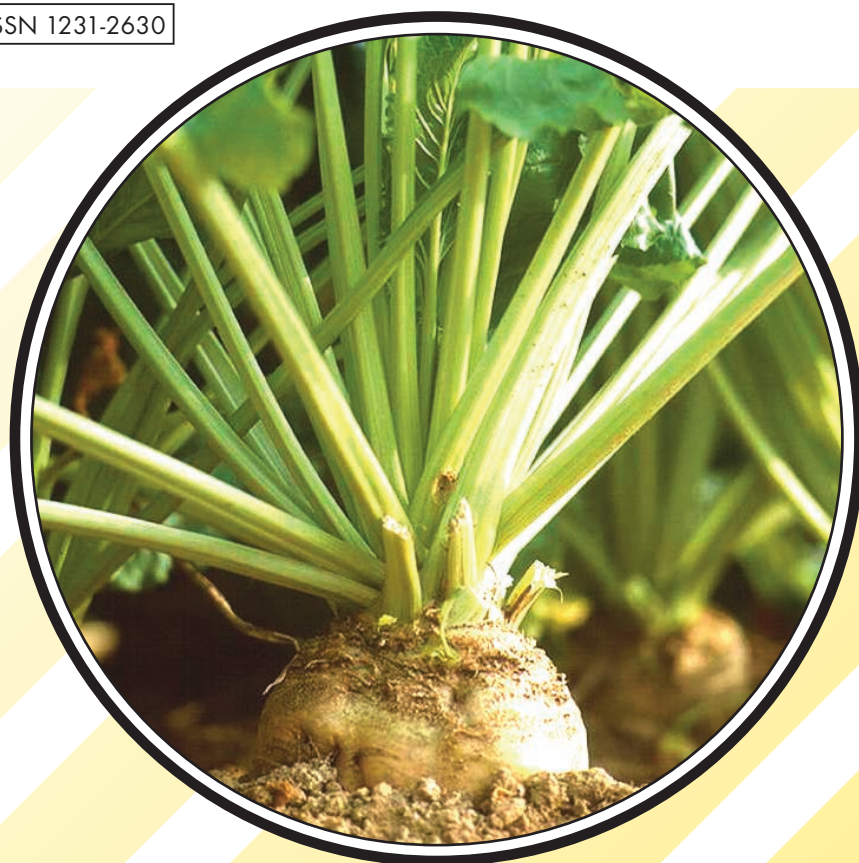
R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redakcja naukowa
Piotr Szajner

KWIECIEŃ 2020

KOMITET REDAKCYJNY:

Marian Podstawka
Stanisław Kowalczyk
Aldona Skarżyńska
Iwona Szczepaniak
Piotr Szajner

RECENZENT:

Iwona Szczepaniak

REDAKCJA NAUKOWA RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Oceny i komentarze prezentowane w Analizach Rynkowych są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów.
Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji,
które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w publikacji prosimy o podanie źródła.

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Rynków Rolnych i Metod Ilościowych IERiGŻ-PIB
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner

PROJEKT OKŁADKI: Leszek Ślipki
SKŁAD: Barbara Walkiewicz
DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
Ark. wyd. 4,12

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Sytuacja na rynku światowym	6
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
II. Produkcja buraków cukrowych	11
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
III. Stan przemysłu cukrowniczego	17
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
IV. Popyt i ceny	23
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
V. Handel zagraniczny	29
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
VI. Inne środki słodzące	32
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	

W sezonie 2019/2020 produkcja cukru w Polsce, według Związku Producentów Cukru i Stowarzyszenia Techników Cukrowników, wyniosła 2065 tys. t i była o 5,8% mniejsza niż w sezonie 2018/2019. Spadek produkcji był wynikiem mniejszych zbiorów buraków cukrowych spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi w okresie wegetacji. W 2019 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wzrosła o 0,6% do 240,8 tys. ha, ale średni plon spadł o 2,0% do 585 dt/ha. Zbiory buraków cukrowych wyniosły 13,8 mln t i były o 3,5% mniejsze niż w sezonie poprzednim.

Proces koncentracji uprawy buraków cukrowych uległ przyspieszeniu. Liczba plantatorów w 2019 r. zmniejszyła się o 7,3% do 30,6 tys. W związku z większym arealem uprawy buraków cukrowych powierzchnia średniej plantacji wzrosła do 7,9 ha. Baza surowcowa krajowego przemysłu cukrowniczego charakteryzuje się nadal bardziej rozdrobnioną strukturą niż u głównych konkurentów z UE-15. W 2019 r. nastąpiły zmiany strukturalne w przemyśle cukrowniczym. Buraki cukrowe były przetwarzane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia w województwie lubelskim została wyłączona z produkcji. Cukrownie funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych.

Według wstępnych danych GUS, średnia cena skupu buraków cukrowych w 2019 r. spadła o 0,5% do 10,36 zł/dt. Czynnikiem determinującym ceny skupu były niskie ceny cukru w kraju i na świecie oraz niższa zawartość cukru w korzeniach. W kampanii 2019/2020 średnia polaryzacja wyniosła 16,93%, wobec 17,75% przed rokiem.

W 2019 r. zużycie cukru w Polsce wyniosło ok. 1720 tys. t i było o 1,7% mniejsze niż w 2018 r. Wzrost zużycia wystąpił w przemyśle spożywczym o 0,9% do 1175 tys. t, który nie zrekompensował spadku konsumpcji w gospodarstwach domowych o 7,8% do 470 tys. t. Zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki nie zmieniło się (ok. 75 tys. t). W okresie trzech kwartałów 2019 r. przeciętna miesięczna konsumpcja cukru nieprzetworzonego w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 17,8% do 0,81 kg/osobę. Powodem tego był duży wzrost cen detalicznych cukru oraz wysokie ceny owoców i warzyw.

W 2019 r. ceny cukru na krajowym rynku były wyższe niż przed rokiem, ale wzrosły one z bardzo niskiego poziomu. Średnia cena zbytu cukru workowanego wzrosła o 2,5% do 1,67 zł/kg, a cukru paczkowanego o 22,9% do 1,93 zł/kg. W handlu detalicznym średnia cena w 2019 r. wyniosła 2,53 zł/kg i była

o 18,2% wyższa niż przed rokiem. Relatywnie niskie ceny cukru i produktów ubocznych jego produkcji skutkowały pogorszeniem sytuacji ekonomiczno-finansowej przemysłu cukrowniczego. W okresie trzech kwartałów 2019 r. zysk netto branży spadł o 72,9% do zaledwie 35,4 mln zł. W konsekwencji rentowność netto przemysłu cukrowniczego wyniosła 1,6% i była niższa niż średnio w przemyśle spożywczym. Branża cukrownicza nadal realizowała duże inwestycje, ale ich zakres był znacznie mniejszy niż w 2018 r.

W 2019 r. eksport cukru zmniejszył się o 16,6% do 710,1 tys. t, a zdecydowała o tym mniejsza produkcja i niskie ceny na rynku światowym. W tym samym czasie import zwiększył się o 47,1% do 202,7 tys. t. Niskie ceny transakcyjne spowodowały, że wartość eksportu spadła o 18,1% do 239,4 mln EUR. Import w ujęciu wartościowym zwiększył się o 40,2% do 79,1 mln EUR. Branża cukrownicza pozostała eksporterem netto (507,4 tys. t i 160,3 mln EUR). W handlu zagranicznym produktami spożywczymi o dużej zawartości cukru utrwaliła się długookresowa tendencja wzrostowa.

W 2020 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce wyniesie 240-245 tys. ha. W warunkach średnich plonów ok. 600 dt/ha zbiory mogą

Tabela 1

Produkcja i rozdysponowanie cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ^{a)}	2020/21 ^{b)}
Produkcja	2 049	2 250	2 192	2 065	2150
Import	141	145	175	200	170
Zużycie krajowe	1 680	1 680	1 750	1 720	1725
Eksport	565	894	756	760	700
Wskaźnik samowystarczalności (%)	122,0	133,9	125,3	120,1	124,6

^{a)} Dane nieostateczne.

^{b)} Prognoza IERiGŻ-PIB.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KOWR i MF.

osiągnąć poziom 14,2-14,5 mln t, co umożliwi produkcję 2,1-2,2 mln t cukru. Produkcja będzie większa od krajowego zużycia i konieczny będzie duży eksport. Równocześnie import utrzyma się na relatywnie niskim poziomie. Jeżeli warunki pogodowe w okresie wegetacji ponownie będą niekorzystne, to plony korzeni i technologiczny plon cukru będą niższe, a w konsekwencji także produkcja cukru.

Według danych International Sugar Organization, światowa produkcja cukru spadła w sezonie 2019/2020 o 4,8% do 166,7 mln t, a zużycie wzrosło o 1,3% do 176,1 mln t. W warunkach rosnących obrotów handlu zagranicznego wystąpił spadek zapasów końcowych o 9,7% do 84,5 mln t, których relacja do światowego zużycia zmniejszyła się o 5,9 pkt. proc. do 48,0%. Spadek zapasów końcowych wy-

wołał wzrost cen cukru na świecie w okresie od września 2019 r. do lutego 2020 r. Ceny cukru białego wzrosły do 413 USD/t, a cukru surowego do 332 USD/t. Światowa pandemia wywołana przez koronawirus (COVID-19) skutkuje ograniczeniami w handlu zagranicznym i w konsekwencji w marcu 2020 r. światowe ceny cukru białego spadły do 340 USD/t, a cukru surowego do 250 USD/t.

SUMMARY

In the 2019/2020 season, the production of sugar in Poland, according to the Association of Sugar Producer and Association of Sugar Technologists, was 2,065 thousand tonnes and was by 5.8% lower than in the 2018/2019 season. The decreased production resulted from the lower harvest of sugar beets caused by adverse weather conditions during the growing season. In 2019, the cultivation area of sugar beets increased by 0.6% to 240.8 thousand ha but the average yield decreased by 2% to 585 dt/ha. The harvest of sugar beets amounted to 13.8 million tonnes and was by 3.5% lower than in the previous season.

The process of concentration of the sugar beet cultivation was accelerated. In 2019, the number of growers decreased by 7.3% to 30.6 thousand. In connection with the larger sugar beet cultivation area, the area of an average plantation increased to 7.9 ha. The resource base

of the domestic sugar industry is still more fragmented than in the EU-15 main competitors. In 2019, there were structural changes in the sugar industry. Sugar beets were processed in 17 sugar plants, as one sugar plant in the Lubelskie Voivodeship was excluded from production. Sugar plants operate within the structures of four sugar concerns.

According to the GUS preliminary data, the average buying-in price of sugar beets in 2019 fell by 0.5% to EUR 10.36/dt. The determinants of the buying-in prices were low prices of sugar at home and abroad and the lower content of sugar in roots. In the 2019/2020 campaign, the average polarisation was 16.95% when compared to 17.75% in the previous year.

In 2019, the consumption of sugar was about 1,720 thousand tonnes and was by 1.7% lower than in 2018. The consumption increased in the food industry,

by 0.9% to 1,175 thousand tonnes and it does not compensate for the decreased consumption in households by 7.8% to 470 thousand tonnes. The consumption of sugar in other sections of the economy remained unchanged (about 75 thousand tonnes). During the three quarters of 2019, the average monthly consumption of unprocessed sugar in households decreased by 17.8% to 0.81 kg per capita. This was caused by the high rise in the retail prices of sugar and the high prices of fruit and vegetables.

In 2019, the prices of sugar in the domestic market were higher than the year before, but they rose from a very low level. The average selling price of bagged sugar rose by 2.5% to PLN 1.67/kg, and of packed sugar by 22.9% to PLN 1.93/kg. In retail, the average price in 2019 was PLN 2.53/kg and was by 18.2% higher than the year before. The relatively low prices of sugar and by-products of its production

Table 1
Production and distribution of sugar (thousand tonnes)

Specification	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ^{a)}	2020/21 ^{b)}
Production	2,049	2,250	2,192	2,065	2,150
Import	141	145	175	200	170
Domestic consumption	1,680	1,680	1,750	1,720	1,725
Export	565	894	756	760	700
Self-sufficiency rate (%)	122.0	133.9	125.3	120.1	124.6

^{a)} Inconclusive data.

^{b)} IAFE-NRI forecast.

Source: IAFE-NRI study based on the data from the Central Statistical Office, National Support Centre for Agriculture and Ministry of Finance.

resulted in the deteriorated economic and financial situation of the sugar industry. During the three quarters of 2019, net profit of the sector decreased by 72.9% to only PLN 35.4 million. As a consequence, the net profitability of the sugar industry was 1.6% and was lower than on average in the food industry. The sugar sector still implemented large investment projects but their scope was significantly lower than in 2018.

In 2019, the export of sugar decreased by 16.% to 710.1 thousand tonnes and this was determined by the lower production and low prices in the global market. At the same time, the import increased by 47.1% to 202.7 thousand tonnes. Owing to the low transaction prices the export value decreased by 18.1% to EUR 239.4 million. The import, in value terms, increased by 40.2% to

EUR 79.1 million. The sugar sector remained a net exporter (507.4 thousand tonnes and EUR 160.3 million). In foreign trade in food products with the high content of sugar, a long-term upward trend became established.

In 2020, the sugar beet cultivation area will amount to 240-245 thousand ha. Under the average yield conditions of about 600 dt/ha, the harvest may be about 14.2-14.5 million tonnes which will make it possible to produce about 2.1-2.2 million tonnes of sugar. The production will be higher than the domestic consumption and the large export will be necessary. Also, the import will remain at a relatively low level. If weather conditions in the growing season are to be adverse again, the yields of roots and technological sugar yield will be lower, resulting in the lower production of sugar.

According to the International Sugar Organisation figures, the global production of sugar decreased in the 2019/2020 season by 4.8% to 166.7 million tonnes, and the consumption increased by 1.3% to 176.1 million tonnes. In conditions of growing foreign trade, there was a decrease in final stocks by 9.7% to 84.5 million tonnes whose ratio to the global consumption decreased by 5.9% to 48%. The decrease in final stocks resulted in the rise in the prices of sugar all over the world between September 2019 and February 2020. The prices of white sugar rose to USD 413/tonne and of raw sugar to USD 332/tonne. The global pandemic caused by coronavirus (COVID-19) results in restrictions in global trade and, as a consequence, in March 2020 the global prices of white sugar fell to USD 340/tonne and of raw sugar to USD 250/tonne.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (47) • maj 2020,
2. Rynek drobiu (57) • maj 2020,
3. Rynek mleka (58) • maj 2020,
4. Rynek zbóż (58) • czerwiec 2020,
5. Rynek rzepaku (57) • czerwiec 2020,
6. Rynek mięsa (58) • czerwiec 2020,
7. Rynek owoców i warzyw (56) • lipiec 2020.

WARUNKI PRENUMERATY I SPRZEDAŻY

Zamówienia na prenumeratę i sprzedaż wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel. 22 50 54 685 w godz. 8⁰⁰–16⁰⁰.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4), pokój nr 3.

Prenumerata roczna 1 egz. (1 numer) w 2020 r. wynosi 150 zł (w tym 8% VAT).

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Prenumerata (1 numer) w 2020 roku wynosi 150 zł (w tym 8% VAT).
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>